

ЕТНОГРАФІЧНИЙ КОМПОНЕНТ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ МИСТЕЦЬКОГО ІНСТИТУТУ ХУДОЖНЬОГО МОДЕЛЮВАННЯ І ДИЗАЙНУ

XXI століття характеризується динамічним розвитком науково-технічного прогресу. Поряд із новими відкриттями набирають популярності нові професії. До групи найбільш популярних спеціальностей сьогодення відноситься дизайнерська спеціальність. Питанням професійної освіти майбутніх дизайнерів займаються Т. Божко, О. Лазарєв, В. Лесняк, О. Маторін, В. Савін, М. Яковлєв та ін. Вони справедливо вважають, що сучасний дизайнер має бути всебічно розвиненою особистістю, мати нестандартне мислення, поєднувати у своєму професійно-художньому чутті знання з інженерно-технічної галузі, принципів формоутворення, ергономіки та багатьох інших дисциплін. Проте зміст професійного навчання майбутніх дизайнерів передбачає формування у них не лише базових інженерних та технічних знань, але й чітких орієнтирів життєдіяльності у суспільстві через засвоєння духовної і матеріальної культури нації. Актуальною на сьогоднішній день є тенденція зростання інтересу до національної культури, історії, традицій. Як справедливо стверджує С. Ничкало: «Людина, вихована культуровідповідно, сама стає носієм культурно-історичних цінностей, здатним не лише сприймати їх протягом усього життя, але й репродукувати та створювати нові культурні реалії» (3, 67)

Етнографічний компонент у підготовці майбутніх дизайнерів МІХМД направлений на залучення студентів до національно-культурних цінностей, формування особистості фахівця-патріота. Особливо важливим для проектної творчості дизайнера є джерело творчої ідеї. Етнографію можна вважати невичерпним джерелом творчих ідей для дизайнерів стилю, одягу, інтер'єру. Під час етнографічної дослідницької роботи студенти знайомляться із

народними традиціями, ремеслами, архітектурними формами, предметами побуту та декоративно-ужиткового мистецтва, національним костюмом, головними уборами та зачісками. Зібраний етнографічний матеріал у процесі роботи аналізується, систематизується, узагальнюється, абстрагується і трансформується в певний художній образ, у конкретні вироби, колекції, проекти. На першому етапі студенти-дизайнери виконують творчі завдання по трансформації образів. Дизайнерам інтер'єру, наприклад, пропонується втілити образ вітряка в узагальнену форму світильника; дизайнерам одягу та аксесуарів – образ плахти в узагальнену форму ділового костюму чи окремих деталей (комір, манжет, кишень, рукав); дизайнерам стилістам – на основі форми та кольорової гами калини підібрати сучасну вечірню зачіску та макіяж. Таким чином образна ідея переосмислюється до сучасних реалій і втілюється за допомогою форм, ліній, кольору, фактури матеріалу, прийомів декоративного оздоблення. Наступний етап передбачає використання зібраного матеріалу під час курсового проектування. Метою курсового проекту дизайнерів одягу може бути, наприклад, розробка колекції одягу на основі аналізу етнічних комплексів вбрання, трансформації форм та елементів етнокостюма в сучасний одяг; дизайнерів інтер'єру – проект сучасного архітектурного комплексу (ресторану, бази відпочинку, офісу тощо) із карпатськими мотивами; дизайнерів стилю – створення комплексного молодіжного образу (одяг, взуття, макіяж і зачіска) на основі подільських традицій початку ХІХ ст. Під час виконання творчих робіт студенти переважно використовують комплексний підхід до вирішення завдань та розробки проектів. Роботи, що мають наукове значення, подаються на конкурси студентських наукових робіт і можуть бути рекомендовані для подальшого використання в дипломному проектуванні.

Знання та навички, які формуються у процесі дослідницької етнографічної діяльності допомагають студентам-дизайнерам духовно збагатитися, глибше пізнати витoki народного мистецтва, долучитися до скарбів духовної та матеріальної культури свого народу, її неперевершених цінностей. Присутність народних традицій та їх проявів у сучасних дизайнерських проектах дозволяє не лише підняти інтерес до України як

самобутньої держави, але й допомагає формуванню покоління, гордого своєю історією та культурою. Культурологічна спрямованість етнографічної дослідницької діяльності сприяє піднесенню самосвідомості студентів у значущості української народної культури та мистецтва, яке справедливо вважається одним з найяскравіших надбань культурної скарбниці європейських націй.

Таким чином, дослідницька етнографічна діяльність майбутніх дизайнерів є важливим і невід'ємним компонентом підготовки сучасного фахівця і відповідає нагальним потребам часу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Діксон Д. Збереження народної автентичної культури України // Народна творчість та етнографія. – 2003. – №3. – С.122-123.
2. Концепція професійно-художньої освіти // Професійно-технічна освіта. – 2000. – №2. – С. 43-47.
3. Ничкало С. Культурологічне спрямування навчально-виховного процесу в старшій школі // Професійно-художня освіта України: зб. наук. праць / редкол.: І. А. Зязюн та ін. – Хмельницький:ХНУ, 2005. – Вип. 3. – С. 66-70.